

Sektor za finansijske i bankarske operacije -Odjeljenje za upravljanje deviznim rezervama-

Nedjeljni izvještaj sa međunarodnog finansijskog tržišta (29. novembar – 03. decembar 2010.)

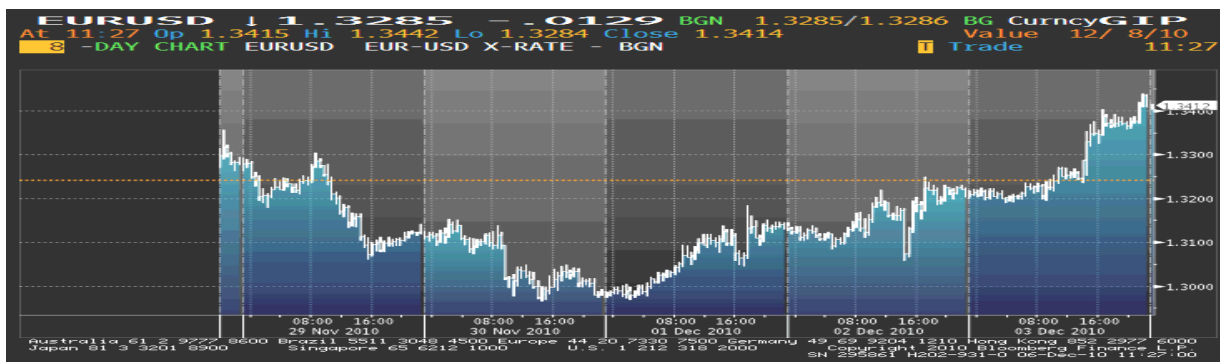
Podgorica, 08. decembar 2010. godine

Ticker	Bid	Ask	Mid	Chng
US Semi 30/360				
2) 2 YR	5.0670	5.0800	5.0755	+0.0305
3) 3 YR	5.0500	5.0720	5.0610	+0.0330
4) 4 YR	5.0620	5.0740	5.0680	+0.0250
5) 5 YR	5.0860	5.0920	5.0890	+0.0235
6) 6 YR	5.1100	5.1130	5.1105	+0.0170
7) 7 YR	5.1300	5.1350	5.1325	+0.0170
8) 8 YR	5.1470	5.1530	5.1500	+0.0160
9) 9 YR	5.1620	5.1680	5.1640	+0.0135
10) 10 YR	5.1780	5.1830	5.1805	+0.0175
11) 15 YR	5.2370	5.2430	5.2400	+0.0145
12) 20 YR	5.2750	5.2810	5.2780	+0.0190
13) 30 YR	5.2750	5.2840	5.2795	+0.0190

Ticker	Bid	Ask	Mid	Chng
US SPREADS				
2) 2 YR	42.88	44.13	43.50	---
23) 3 YR	41.50	42.75	42.13	- 17
24) 4 YR	44.38	45.63	45.00	- 10
25) 5 YR	48.25	49.25	48.75	+ 25
26) 6 YR	49.50	50.50	50.00	+ 30
27) 7 YR	50.50	51.50	51.00	+ 40
28) 8 YR	51.13	52.13	51.63	+ 33
29) 9 YR	51.75	52.75	52.25	+ 45
30) 10 YR	52.25	53.25	52.75	+ 50
31) 15 YR	57.00	58.00	57.50	+ 50
32) 20 YR	58.63	59.88	59.25	+ 15
33) 30 YR	57.38	58.63	58.00	+ 20

EUR/USD

Prva dva dana ove izvještajne nedelje kurs EUR/USD je slabio, da bi od srijede imao rastući trend. I ove nedelje je bila aktuelna situacija u Evropi, pa je zabrinutost oko preliivanja krize na druge zemlje u euro regionu, uticala na slabljenje eura, koji se u utorak našao na 10-nedeljnom minimumu u odnosu na dolar. Evropska valuta je pala i nakon izjave Guvernera Banke Francuske, Christian Noyer-a, da monetarne olakšice stvaraju potencijal za globalnu neravnotežu. Pored toga je zabilježen i globalni pad cijena akcija i investitori su izbjegavali rižičnija sredstva uslijed zabrinutosti da se evropska dugovna kriza širi na Portugal i Španiju. U srijedu se euro oporavio u odnosu na druge valute kako se bližio sastanak ECB-e na kojem se očekivalo da će banka preduzeti odvažne korake kako bi se olakšao regionalni teret krize. U četvrtak, nakon što se Predsjednik ECB-e, Jean-Claude Trichet, suzdržao od najave novih mjera, euro je kratko oslabio, ali su podaci o neočekivanom rastu prodaje nekretnina u SAD-u u oktobru, kao i rast cijena akcija i commodity-ja oborili dolar, pa je kurs EUR/USD nastavio da raste. Poslednjeg dana je ovaj kurs dostigao 2-nedeljni maksimum. Predsjednik ECB-e je objavio da će se nastaviti sa sprovođenjem likvidnih mjera, a prema ocjeni trejdera, ECB-a je u četvrtak i petak nastavila sa kupovinom obveznica Irske, Portugala i Grčke.

Rast kursa podstaknut je i pozitivnim ekonomskim podacima iz Kine i Evrope koji su povećali tražnju za visoko-prinosnim sredstvima (vrijednost fabričkog indeksa Kine povećana je u novembru četvrti mjesec zaredom, a proizvodnja u Evropi je proširena po najbržoj stopi u poslednja četiri mjeseca). S druge strane, neočekivani rast stope nezaposlenosti u SAD-u na 9,8%, negativno se odrazio na dolar.

Kurs EUR/USD je u ponedjeljak, na otvaranju tržišta, iznosio 1.3125, a na zatvaranju tržišta u petak 1.3414.

GBP

Početkom izvještajne nedelje sterling je jačao u odnosu na euro i u utorak je dostigao 10-nedeljni maksimum, kako je vladala zabrinutost da se irska kriza može proširiti i na druge zemlje eurozone. Sterling je jačao sve do srijede, ali je njegov rast bio ograničen smanjenjem prognoziranog nivoa rasta za 2011. godinu za Veliku Britaniju (očekivani ekonomski rast u 2011. godini je smanjen na 2.1% sa 2.3%). Od srijede euro je počeo da jača i taj trend je zadržao do kraja nedelje. U četvrtak je održan sastanak ECB-e na kojem je odlučeno da se odloži izlazak iz vanrednih stimulatvinih mjera kako bi se zaustavila kriza u eurozoni. Predsjednik ECB-e, Jean-Claude Trichet, je izjavio da će odložiti povlačenje trenutnih mjera bar do aprila kako bi se borili sa tenzijama koje vladaju na tržištu. Kupovina portugalskih i irskih obveznica od strane ECB je dodatno uticala na rast eura.

Kurs EUR/GBP je u ponedjeljak, na otvaranju tržišta, iznosio 0,84286, a na zatvaranju tržišta u petak 0,85038.

JPY

Tokom izvještajne nedelje kurs EUR/JPY se kretao slično kursu EUR/USD. Početak nedelje je karakterisala zabrinutost zbog krize u Evropi, a slabile su i cijene na tržištu akcija. Takođe se spekulisalo da će Kina preduzeti još mjera da oslabi rast svoje ekonomije (Daily China je prenio riječi Zhonga Jiyina, ekonomiste sa Kineske akademije društvenih nauka, da je Kini neophodno da poveća kamatnu stopu za 2%). Kurs EUR/JPY je nastavio da pada i kako je došlo do pada cijena portugalskih, italijanskih i španskih obveznica. Od srijede je ovaj kurs počeo da raste, kako se očekivao sastanak ECB-e na kojem se razgovaralo o daljim stimulaturnim mjerama u vezi suzbijanja ekonomske dugovne krize. ECB-a je na sastanku izjavila da će kamatna stopa ostati na istom nivou od 1% i odlučila je da će odložiti povlačenje stimulaturnih mjera. Vijest da bi Standard & Poor's mogao smanjiti dugoročni kreditni rejting Grčkoj BB+ u petak je uticala na kratkotrajno slabljenje eura u odnosu na jen, ali se ubrzo nakon toga kurs EUR/JPY oporavio.

Kurs EUR/JPY je u ponedjeljak, na otvaranju tržišta, iznosio 110.60, a na zatvaranju tržišta u petak 110.73.

Kretanje EUR prema USD, GBP, CHF i JPY

USD	max	1,3414	↑
	min	1,2983	
GBP	max	0,85038	↑
	min	0,84286	
CHF	max	1,3168	↓
	min	1,3029	
JPY	max	110.73	↑
	min	110.60	

↑ ↓ ⇨ Kurs na zatvaranju tržišta posmatranog u odnosu na kurs sa zatvaranja iz prethodnog perioda

REFERENTNE KAMATNE STOPE ZNAČAJNIJIH CENTRALNIH BANAKA

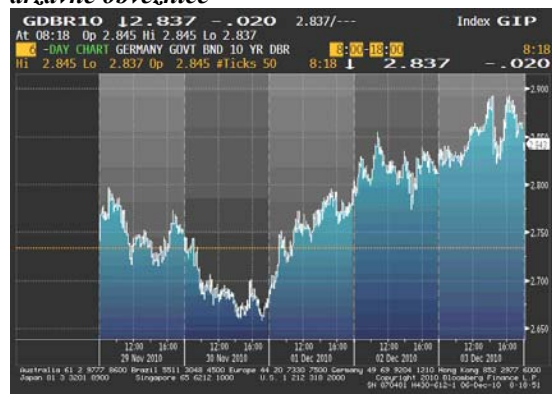
 3.00 %	 4.75%
NZD	AUD
 0.50%	 0.25%
GBP	USD
 1.00%	 1.00%
CAD	EUR
 0.25%	 0 - 0.10%
CHF	JPY

U četvrtak, 02. decembra, održano je redovno zasjedanje ECB-e. Kamatna stopa je zadržana na nivou od 1.00%. Predsjednik Trichet je izjavio da će tokom prvog kvartala ECB-a nastaviti da nudi dovoljno sredstava bankama po fiksnoj kamatnoj stopi, na period od 7 dana, 1 mjesec i 3 mjeseca.

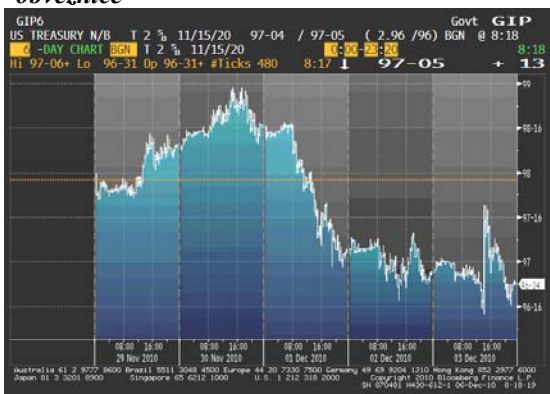
EVROPSKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

U ponedjeljak i utorak cijene njemačkih 10-godišnjih obveznica su se kretale naviše, zbog zabrinutosti u vezi evropske krize, pošto paket pomoći od 85 mlrd eura za Irsku nije uspio da zaustavi slabljenje na tržištu perifernih obveznica. Prinos na italijanske i španske 10-godišnje obveznice je u ovom periodu zabilježio najveći rast na dnevnom nivou u više od deset godina. Standard&Poor's je upozorio da bi mogao da smanji kreditni rejting Portugala, ukoliko ekonomski rast ove zemlje bude nastavio da slabi ili ukoliko u mogućem finansijskom programu pomoći privatni kreditori postanu podređeni javnim kreditorima (odluka o smanjenju rejtinga A- Portugala biće donešena u naredna tri mjeseca), što je izvršilo pritisak na periferno tržište obveznica. Od srijede pa sve do kraja nedelje cijene njemačkih državnih obveznica su gubile na vrijednosti. Razlog smanjenoj tražnji za sigurnim sredstvima je bio slab odaziv na aukciji 5-godišnjih obveznica (tražnja je bila manja od ponuđene količine) i sastanak ECB-e, za koji su marketari očekivali da će dati pomake u „hlađenju” budžetske krize. U četvrtak su se cijene 10-godišnjih njemačkih obveznica kratkotrajno oporavile, kako je Predsjednik ECB-e, Jean-Claude Trichet, signalizirao da su kreatori monetarne politike odlučili da odlože napuštanje kvantitativnih mjera koje su uvedene za vrijeme krize, a i kamatna stopa je zadržana na nivou od 1% (povećavanje programa kupovine obveznica ECB nije pominjala, uprkos pozivu da se to uradi, jer paket pomoći za Irsku nije smanjio strahove da će Portugal i Španija zatražiti pomoć). U petak su cijene irskih i portugalskih obveznica porasle, a njihov spread u odnosu na benchmark njemačke obveznice je bio sužen, uslijed spekulacija da je ECB-a kupovala obveznice visoko zaduženih zemalja kako bi obuzdala dužničku krizu. Što se tiče njemačkih državnih obveznica, one su slabile, kako su podaci pokazali da je aktivnost u evropskim proizvodnim i uslužnim industrijama ubrzana u novembru, što je uticalo na smanjenje tražnje za ovim instrumentima. Na kraju nedelje prinos na 10-godišnje njemačke obveznice je iznosio 2,86%.

Kretanje prinosa na 10-godišnje benčmark njemačke državne obveznice

Kretanje cijena na 10-godišnje američke državne obveznice

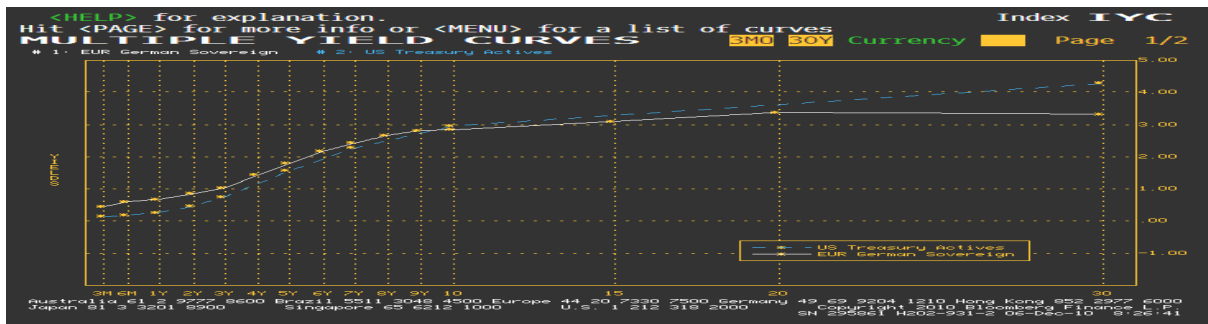

AMERIČKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Prva dva dana izvještajne nedelje, cijene američkih obveznica su zabilježile neznatan rast. Cijene obveznica su dobile na vrijednosti zbog zabrinutosti da pomoć koja je namijenjena Irskoj neće uspjeti da suzbije budžetsku krizu u ostatku Evrope, a prvenstveno se mislilo na Španiju i Portugal (Irska je zemlja čija se stopa nezaposlenosti približava nivou od 14% i druga je zemlja koja je zatražila pomoć od Evrope). Vlada Irske je izjavila da će na paket pomoći plaćati prosječnu stopu od 5.8%, a sam paket uključuje 45 mlrd eura od vlada Evrope, 22.5 mlrd eura od MMF-a, 17.5 mlrd eura od rezervi Irske i nacionalnog penzijskog fonda. U srijedu je prinos na 10-godišnje obveznice dostigao najviši nivo od jula, kako su porasle cijene

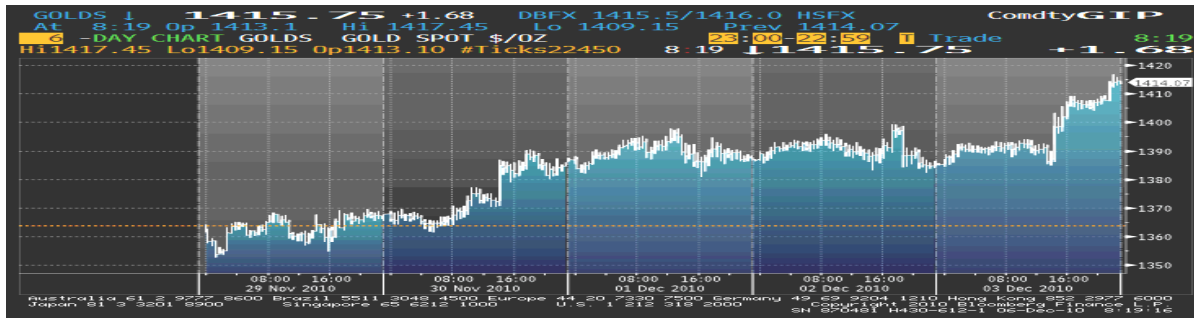
US akcija, a i izvještaji su ukazali na jačanje ekonomije SAD-a (tržište rada je pokazalo poboljšanje – ADP Employer Services je pokazao da je broj radnih mjesta povećan u novembru; u 10 od 12 regiona SAD-a obim proizvodnje se povećao; u maloprodajama je zabilježen porast obima trgovine za vrijeme praznika). Od srijede pa sve do kraja nedelje tražnja za američkim sredstvima je bila oslabljena, nakon što je Predsjednik ECB, Jean-Claude Trichet, iznevjerio očekivanja u vezi dodatnog kvantitativnog popuštanja u Evropi (ECB se uzdržala od obezbjeđivanja bilo kakvih dodatnih mjera koje bi se upotrijebile za suzbijanje regionalne finansijske krize), kao i uslijed izvještaja o uslužnoj industriji i tržištu nekretnina u SAD-u, koji su se pokazali kao dobri. Prinosi na 2-godišnje obveznice su poslednjeg dana pali nakon što su poslodavci u SAD-u kreirali manji broj radnih mjesta od očekivanog nivoa u novembru (podaci Ministarstva rada), a i stopa nezaposlenosti je neočekivano porasla na 9.8%, kao posledica usporenog zapošljavanja. Na kraju nedelje prinos na 10-godišnje američke obveznice je iznosio 3.01%.

Razlika u prinosu između njemačkih i američkih državnih obveznica

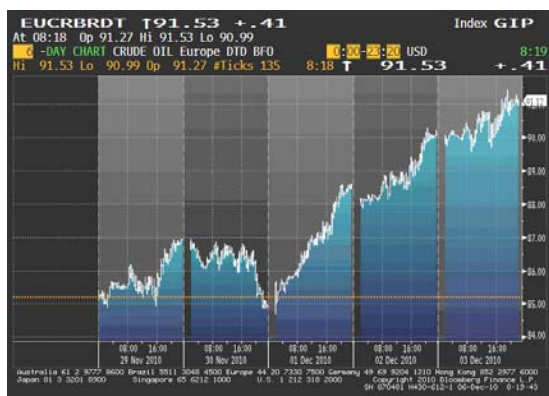
ZLATO

Tokom ove izvještajne nedelje cijena zlata je zabilježila rast. Na rast cijene zlata su najviše uticala dešavanja u Evropi, jer je vladala zabrinutost da se kriza iz Irske može proširiti, kao i mogućnost da bi paket pomoći mogao biti potreban Portugalu i Španiji. Prema mišljenju analitičara, investitori su još uvijek zabrinuti u vezi budućih dešavanja, kako sa drugim zemljama, tako i sa eurom. Juvelirnice iz Azije su pojačale tražnju za zlatom, što je dodatno uticalo na rast cijene ovog plemenitog metala. U Kini je uvoz zlata u prvih 10 mjeseci ove godine porastao skoro 5 puta u odnosu na cijelu prošlu godinu, kako je rastuća inflacija povećala tražnju za zlatom kao čuvarom vrijednosti, objavio je Shanghai Gold Exchange. Inflacija u Kini je u oktobru dostigla nivo od 4.4%. Poslednjeg dana izvještajne nedelje cijena zlata je prešla \$1.400 za uncu kako se očekivalo da će Fed nastaviti sa upumpavanjem novca u finansijski sistem, što je dodatno pokrenulo interesovanje investitora za zlatom.

NAFTA

Cijena sirove nafte je na nedeljnom nivou zabilježila rast. Početkom izvještajne nedelje cijena nafta je rasla uslijed povoljnih podataka koji su pokazali da je potrošnja stanovništva u SAD-u za vrijeme prazničnog vikenda (Thanksgiving vikend) porasla više u odnosu na prošlu godinu, što je znak da povjerenje u američku ekonomiju raste. Potrošači su povećali kupovinu za 6.4% u odnosu na 2009. godinu. Nafta je porasla i zbog predviđanja da će temperatura u istočnom dijelu SAD-a biti ispod normalnog nivoa u periodu od 7-13. decembra. Sledećeg dana je zabilježen blagi pad, kako je bila prisutna zabrinutost da će EU možda morati da pomogne još nekim svojim članicama. Nakon toga cijena ovog energenta se oporavila i sve do kraja nedelje je dobijala na vrijednosti. Do uzlaznog trenda kretanja cijene sirove nafte je došlo kako su podaci pokazali da je ekonomski rast u Kini, koja je najveći svijetski potrošač energenata, ubrzan. Pozitivni izvještaji iz SAD-a, da je došlo do rasta zaposlenih za 93.000 u novembru, povećanje obima proizvodnje 16-ti mjesec zaredom, kao i izjava Predsjednika ECB-e, Jean-Claude Trichet-a, da će odložiti povlačenje stimulatorskih mjera su dodatno ojačali cijenu ovog energenta. Na kraju ovog izvještajnog perioda cijena nafte je dostigla maksimalan nivo u poslednjih 25 mjeseci zbog slabljenja dolara.

Cijena nafte na zatvaranju u dolarima za barel

Pon	86.85
Uto	84.91 min
Sri	88.56
Čet	90.05
Pet	91.12 max

Važniji ekonomski pokazatelji i događaji za prethodnu nedjelju:

DATUM	ZEMLJA	PODATAK	PERIOD	JEDINICA	PREDVIĐANJE	AKTUELNO STANJE	PRETHODNO STANJE
29. nov	EC	Indikator poslovne klime	NOV		1.05	0.96	0.98
	EC	Povjerenje potrošača	NOV F		-10	-9.4	-10
	EC	Ekonomsko povjerenje	NOV		105.0	105.3	104.1
	UK	Neto potrošački krediti	OCT	B=mlrd	0.2 B	0.3 B	0.3 B
30. nov	US	Povjerenje potrošača	NOV		52.6	54.1	50.2
	EC (FR)	Proizvodne cijene	OCT	MoM%(YoY%)	0.4 (4.1)	0.8 (4.3)	0.3 (4.2)
	EC	Stopa nezaposlenosti	OCT		10.1	10.1	10.1
01. dec	US	ISM Proizvodnja	NOV		56.5	56.6	56.9
	EC (GE)	Maloprodaja	OCT	MoM%(YoY%)	1.2 (1.3)	2.3 (-0.7)	-2.3 (0.4)
	EC	PMI Proizvodnja	NOV F		55.5	55.3	55.5
	UK	PMI Proizvodnja	NOV		54.7	58.0	54.9
02. dec	US	Novi zahtjevi nezaposlenih	NOV 27	K= 1.000	425K	436K	407K
	EC	Indeks proizvodnih cijena	OCT	MoM%(YoY%)	0.3 (4.3)	0.4 (4.4)	0.3 (4.2)
	EC	Objava kamatne stope	DEC 3		1.00	1.00	1.00
03. dec	US	Stopa nezaposlenosti	NOV		9.6	9.8	9.6

Važniji ekonomski pokazatelji i događaji za narednu nedjelju:

DATUM	ZEMLJA	PODATAK	PERIOD	JEDINICA	PREDVIĐANJE	PRETHODNO STANJE
07. dec	US	Potrošački kredit	OCT	B=mlrd	-1.0B	2.1B
	UK	Industrijska proizvodnja	OCT	MoM%(YoY%)	0.3 (3.9)	0.4 (3.8)
	EC (GE)	Fabričke narudžbe	NOV	MoM%(YoY%)	20.0 (18.6)	-4.0 (14.0)
08. dec	JP	Mašinske narudžbe	OCT	MoM%(YoY%)	-0.1 (8.3)	-10.3 (4.2)
	EC (GE)	Tekući račun	OCT	B=mlrd	13.5B	14.0B
	EC (GE)	Trgovinski bilans	OCT		15.2B	16.8B
	EC (GE)	Industrijska proizvodnja	OCT	MoM%(YoY%)	1.0 (9.7)	-0.8 (7.9)
09. dec	US	Novi zahtjevi nezaposlenih	DEC 4	K= 1.000	427K	436K
	US	Veleprodajne zalihe	OCT		0.9	1.5
	UK	Objava kamatne stope BOE	DEC 9		0.50%	0.50%
	EC (GE)	Indeks potrošačkih cijena	NOV F	MoM%(YoY%)	0.1 (1.5)	0.1 (1.5)
10. dec	US	Trgovinski bilans	OCT	B=mlrd	-44.0B	-44.0B
	US	Indeks uvoznih cijena	NOV	MoM%(YoY%)	0.8 (2.9)	0.9 (3.6)
	EC (FR)	Industrijska proizvodnja	OCT	MoM%(YoY%)	0.5 (5.5)	0.1 (5.1)

Izvori podataka:
Reuters
Bloomberg